

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ З РОЗВИТКУ
МЕНЕДЖМЕНТУ ТА БІЗНЕС-ОСВІТИ
ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
IV ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**СУЧАСНІ ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА
МЕНЕДЖМЕНТУ ТА БІЗНЕС-
АДМІНІСТРУВАННЯ**

30 квітня 2020 р.

«Пономаренко»
Черкаси – 2020 р.

УДК 658.012.32 (063)

С 91

Матеріали збірника друкуються мовою оригіналу. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори.

Сучасні теорія і практика менеджменту та бізнес-адміністрування: Збірник тез доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Черкаси, 30 квітня 2020 р.). – Черкаси, Черкаський державний технологічний університет. Видавець Пономаренко Р.В., 2020. – 88 с.

Організаційний комітет конференції:

Григор Олег Олександрович	к. держ. упр., доцент, ректор Черкаського державного технологічного університету
Фауре Еміль Віталійович	д. т. н., доцент, проректор з науково-дослідної роботи та міжнародних зв'язків
Лутай Лариса Анатоліївна	д. е. н., професор, дійсний член Академії економічних наук України, завідувач кафедри менеджменту Інституту підготовки кадрів Державної служби зайнятості України
Фінагіна Олеся Валентинівна	д. е. н., професор, завідувач кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування Черкаського державного технологічного університету
Захарова Оксана Володимирівна	д. е. н., професор, професор кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування Черкаського державного технологічного університету
Проданова Лариса Василівна	д. е. н., доцент, професор кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування Черкаського державного технологічного університету
Павловська Анна Станіславівна	д. е. н., доцент, професор кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування Черкаського державного технологічного університету
Солоха Дмитро Володимирович	д. е. н., професор, декан факультету економіки Донецького державного університету управління (м. Маріуполь)
Горохова Людмила Петрівна	директор Української асоціації з розвитку менеджменту та бізнес освіти
Панкова Людмила Іллівна	к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування Черкаського державного технологічного університету
Якушев Олександр Володимирович	к. е. н., доцент кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування Черкаського державного технологічного університету

ISBN 978-966-2554-67-0

© Авторські тексти, 2020

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1 Проблеми і перспективи розвитку менеджменту та бізнес-адміністрування: теорія і практика	6
<i>Горохова Л.П., Сергата М.М.</i> ЦІЛЬОВА ПІДТРИМКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ НАРОЩЕННЯ ПРОЯВІВ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ	7
<i>Мартінович В.Г., Руденко О.А.</i> АНТИКРИЗОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ	9
СЕКЦІЯ 2 Теорія і практика управління соціально-економічним розвитком: підприємство, регіон, країна	13
<i>Бітюк І.М., Леванець І.Е.</i> КАДРОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА У СУЧАСНИХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ РЕАЛІЯХ	14
<i>Буряк Є.В., Білик А.В.</i> ПОТЕНЦІАЛ КЛАСТЕРОУТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ: МАЙБУТНЄ ВЗАЄМОДІЇ ПІДПРИЄМСТВ, ВЛАДИ ТА НАСЕЛЕННЯ	16
<i>Захарова О.В., Буряк Є.В.</i> ТЕНДЕНЦІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ	19
<i>Захарова О.В., Скібська К.О.</i> УМОВИ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОГО РИНКУ ПРАЦІ	21
<i>Лутай Л.А.</i> НОВІ ВИКЛИКИ РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ	24
<i>Мильніченко С.М., Руденко О.А.</i> ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СУТНОСТІ КАТЕГОРІЇ «СТРАТЕГІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ»	26
<i>Мілевський Е.М., Руденко О.А.</i> МЕТОДИКА ОЦІНКИ СКЛАДОВИХ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ КОМПЛЕКСНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ	29
<i>Назаренко Ю.О.</i> МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІАГНОСТИКИ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ В РЕГІОНАХ УКРАЇНИ	31

<i>Панкова Л.І.</i> ЕКОНОМІЧНІ ІНТЕРЕСИ В СИСТЕМІ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	34
<i>Скічко І.В.</i> КЛАСТЕРНИЙ ПІДХІД В ЕКОНОМІЦІ РЕГІОНУ	36
<i>Фінагіна О.В.</i> НОВІ ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ: ПОГЛЯД НА ПЕРСПЕКТИВИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	39
<i>Фоміна О.О., Шарлай Р.С.</i> ПОДАТОК НА БЕЗДІТНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОДОЛАННЯ ДЕМОГРАФІЧНОГО СПАДУ	41
<i>Якушев О.В., Артёмов Д.Ю.</i> АНАЛІЗ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ ЯК ЧИННИК СТВОРЕННЯ КЛАСТЕРІВ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ПОСЛУГ	43
СЕКЦІЯ 3 Перспективи розвитку аграрного менеджменту	47
<i>Проданова Л.В., Дмитренко Б.В.</i> ВИВЧЕННЯ СТАНУ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ: ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ	48
<i>Хорошун Ю.В.</i> АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ОБСЯГІВ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ	51
СЕКЦІЯ 4 Новітні підходи до управління інноваційними та інвестиційними процесами	54
<i>Барбанова І.С.</i> ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ	55
<i>Панкова Л.І. Штильовий Є.О.</i> КЛАСТЕРНА ПОЛІТИКА ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД	57
<i>Середюк Т.Б.</i> РОЛЬ ДИФУЗІЇ ІННОВАЦІЙ У СЕКТОРІ ІКТ У КОНТЕКСТІ ПЕРЕХОДУ ДО ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ	59

СЕКЦІЯ 5 Сучасні технології бізнес-освіти та управління знаннями	62
<i>Подлужна Н.О.</i> ДЕТАЛІЗАЦІЯ ПОКАЗНИКІВ ОЦІНКИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТЕРИТОРІЙ	63
<i>Павловська А.С., Солоха Д.В., Різник С.В.</i> ВПЛИВ СМАРТ-СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ РЕГІОНІВ НА РОЗВИТОК ДІЛОВОГО СЕРЕДОВИЩА	66
<i>Плаксюк О.О.</i> КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗБАЛАНСУВАННЯ ЕКОНОМІКО - СОЦІАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ	69
<i>Трояновський В.Є., Шабала А.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ УРАХУВАННЯМ ПОЛОЖЕНЬ ТЕОРІЇ ПОКОЛІНЬ	71
СЕКЦІЯ 6 Пріоритети розвитку менеджменту сфери послуг	74
<i>Білозубенко В.С., Шаблій С.Є.</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНИХ ГОТЕЛЬНИХ МЕРЕЖ В УКРАЇНІ	75
<i>Гулак Д.В.</i> ВСТАНОВЛЕННЯ ЄДИНОГО ТАРИФУ НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЮ ДЛЯ ПОБУТОВИХ ТА НЕПОБУТОВИХ СПОЖИВАЧІВ В УКРАЇНІ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ПІДХОДУ	77
<i>Зінченко О. А.</i> МАРКЕТИНГ ТЕРИТОРІЙ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ	80
<i>Якушев О.В., Сиренко Ю.І.</i> ЕЛЕКТРОННЕ ПОРТФОЛІО ФАХІВЦІВ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ПОСЛУГ	82
<i>Чернишов О.Ю.</i> УПРАВЛІННЯ ЗАКУПІВЛЯМИ ТОВАРІВ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ	84

УДК: 332.146:330.341

Павловська А.С.,
д.е.н., професор кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування,
Черкаський державний технологічний університет, м. Черкаси
Солоха Д.В.,
д.е.н., професор, декан факультету економіки,
Донецький державний університет управління, м. Маріуполь
Різник С.В., аспірант PhD,
Черкаський державний технологічний університет, м. Черкаси

ВПЛИВ СМАРТ-СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ РЕГІОНІВ НА РОЗВИТОК ДІЛОВОГО СЕРЕДОВИЩА

Наукові відкриття і нові наукові ідеї, будучи початком ланцюжка «наука - техніка - виробництво», революціонізує процес матеріального виробництва і веде в кінцевому рахунку до різкого підвищення продуктивності суспільної праці. Цілком очевидно, що країна, що зуміла «осідлати» інноваційну хвилю, майже автоматично (якщо їй військовим шляхом не завадять інші держави) стає світовим економічним лідером. Важливим інструментом активізації таких змін є впровадження смарт-спеціалізації у систему стратегічного планування регіонального розвитку. Отже, головне завдання суспільства - постійна підтримка новаторських ініціатив, яка дозволить подолати циклічний, кризовий характер економіки на основі смарт-спеціалізації регіонів.

У систему стратегічного планування регіонального розвитку обов'язково має бути впроваджена смарт-спеціалізація. Угода про асоціацію з ЄС передбачає, що до кінця 2025 року Україна повинна максимально наблизити своє законодавство до законодавства ЄС та імплементувати у вітчизняне законодавство положення близько 350-ти директив, регламентів та рішень ЄС [1]. Однією з таких змін є впровадження смарт-спеціалізації у систему стратегічного планування регіонального розвитку, що вже визначено відповідною нормативно-правовою базою. Вибір таких пріоритетів повинен відбуватися із врахуванням світових ринкових та технологічних тенденцій інноваційного розвитку та сприяти пошуку тих напрямів економічної діяльності, які є конкурентоспроможними на рівні країни та у міжнародному масштабі.

Справа в тому, що будь-яка введена в дію справжня інновація породжує множинні ефекти: вона дає економічну перевагу бізнесмену, який застосував її, вона створює тим самим ресурси для пошуку і включення інших інновацій, а також і психологічний ефект, достатній для продовження пошуку переваг. Інновації в суспільстві завжди відбуваються таким собі пучком, який включає не тільки технічні, але і культурні нововведення. Одне без іншого не виникає і не реалізується. За словами Н. І. Чухрай «на 90% поширення і використання

якихось технічних і технологічних рішень - це результат зміни менталітету суспільства» [2].

Тому групування нововведень відбувається не тільки в часі, але і в географічному просторі, причому до певного моменту в просторі може існувати кілька конкурентних інноваційних зон - ділових середовищ як всередині однієї країни - регіонів, так і в різних державах. Цілком очевидно, що країна, що зуміла «осідлати» інноваційну хвилю, майже автоматично (якщо їй військовим шляхом не завадять інші держави) стає світовим економічним лідером. У свою чергу, економічне панування дає можливість державі впливати на світову політику.

Відомому американському економістові У. Дж. Баумолу [3] вдалося включити в сучасний напрям економічної теорії широке коло теоретичних уявлень і економічних явищ і тим самим створити нові зв'язки між теорією, політикою і практикою. Перш за все, це стосується аналізу ділового середовища як вирішального чинника економічного розвитку.

Важливу роль в інноваційному процесі на засадах смарт-спеціалізації відіграють, крім бізнесу, два елементи, що знаходяться поза ринковим сектором: уряд і сфера науки, які є компонентами ділового середовища регіону (рис. 1).

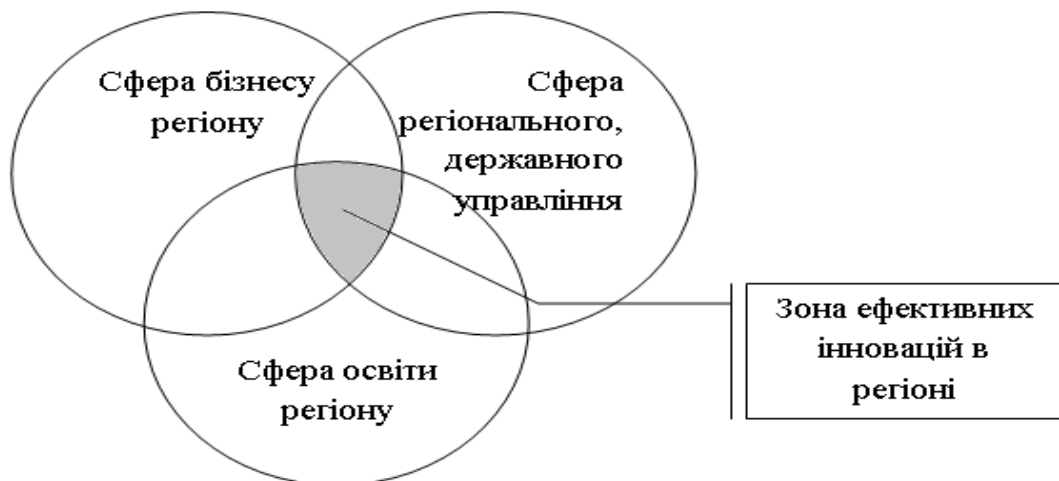

Рис. 1. Зона ефективних інновацій на засадах смарт-спеціалізації регіонів

Функції уряду реалізуються головним чином через правову інфраструктуру, що сприяє здійсненню бізнес-функцій, створення нових підприємств і інвестицій в інноваційному процесі великих фірм. Не менш важливим внеском є активна підтримка фундаментальних досліджень з властивою їм непередбачуваністю результатів.

Ефективний розвиток інноваційного ринку неможливо без продуманої державної інноваційної політики, від відсутності якої найбільше і страждає ділове середовище регіонів України. У ситуації, що склалася в Україні як країні з низьким рівнем реалізації людських можливостей і низькими доходами набагато вигідніше інвестувати в культуру, охорону здоров'я, освіту і науку, і тільки потім вкладати інвестиції в технологічні інновації. За розрахунками

відомого американського теоретика Е. Денісон [4], інвестиції в «людський капітал» дають віддачу в 5-6 разів більше, ніж вкладення в матеріальне виробництво. Світовий банк на підставі обстежень 192 країн дійшов висновку, що тільки 16% економічного зростання в країнах з перехідною економікою обумовлені фізичним капіталом, 20% - природним капіталом, решта 64% - пов'язані з людським і соціальним капіталом.

Не дивлячись на те, що в регіонах України декларується впровадження значної кількості інструментів сприяння інноваціям, таких як кластерні принципи розвитку, технологічні платформи, бізнес-інкубатори та бізнес-акселератори, на жаль, в більшості випадків це лише регламентація. Якщо в США інститут бізнес-інкубування ініціюється і частково фінансується державою, то в Україні держава не бере на себе такий фінансовий тягар, а, відповідно, комерціалізація послуг бізнес-інкубаторів не реалізована. З цієї причини бізнес-інкубатори, як стимулятори розвитку малого бізнесу, (а відтак створення робочих місць, конкурентного середовища, поповнення бюджету через механізм оподаткування) в регіонах України не прижились. Виключенням є бізнес-акселератори, що діють в сфері ІТ-технологій, як найбільш комерціалізований.

Отже, підхід смарт-спеціалізації неможливо впровадити, якщо в процесі підготовки регіональної стратегії виконавці не будуть дотримуватися затвердженої методики, особливо в частині широкого публічного обговорення пріоритетів розвитку з представниками інноваційного та експорто-орієнтованого бізнесу, науковців, агенцій регіонального розвитку. Величезний вплив на ефективність функціонування бізнесу справляють освітні та наукові сфери регіонального буття, без належного стратегічного розвитку яких неможливе впровадження інновацій як потужного поштовху розвитку ділового середовища.

Літературні джерела

1. Угода про асоціацію України з ЄС [Електронний ресурс]. *Режим доступу* : // https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011.
2. Управління інноваціями: навч. посіб. для студентів ВНЗ / Н. І. Чухрай, Л. С. Лісовська ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2015. 280 с., С. 251–255.
3. Баумоль У. Микротеория инновационного предпринимательства / Пер. с англ. М.: Изд-во Института Гайдара, 2013. 432 с.
4. Denison E.F. Estimates of Productivity Changes by Industry: An Evaluation and an Alternative. Brookings Institution, 1989.

Наукове видання

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
IV ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**СУЧАСНІ ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА
МЕНЕДЖМЕНТУ ТА БІЗНЕС-
АДМІНІСТРУВАННЯ**

(українською мовою)

В авторській редакції

Підписано до друку 18.05.2020 р.

Формат 60x84/16. Папір офсетний.

Друк цифровий. Гарнітура Times New Roman.

Умов. друк. арк. 5,2. Обл. вид. арк. 4,8

Тираж 50 прим.

Видавець ФОП Пономаренко Р.В.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців

Серія ДК № 3863 від 19.08.2010 р.

18000, Україна, м. Черкаси, вул. Смілянська, 120/1,

тел./факс: (0472) 63-69-15, 50-30-03

e-mail: druk_r@ukr.net

www.everest.ck.ua

Віддруковано і виготовлено

в друкарні ФОП Пономаренко Р.В.,

18000, Україна, м. Черкаси, вул. Смілянська, 120/1,

тел./факс: (0472) 63-69-15, 50-30-03